

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МУЗИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. І. ЧАЙКОВСЬКОГО

**СПЕЦИФІКА ВИКОНАВСЬКОГО СТИЛЮ В АСПЕКТІ КОНЦЕРТ-
НОСТІ ТА КАМЕРНОСТІ
(СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ «ФОРТЕПІАНО»)
СПЕЦКУРС**

здобувачки ступеня доктора мистецтва
кафедри спеціального фортепіано № 2
Овчаренко-Пєшкової Олени Сергіївни

Творчий керівник –
Заслужений артист України, професор
Козлов Валерій Олегович
Науковий консультант –
доктор мистецтвознавства,
професор кафедри історії світової музики
Соломонова Ольга Борисівна

ПЛАН

I. Дефініція «виконавський стиль».

II. Специфіка феноменів камерності та концертності як складових виконавського стилю.

III. Взаємодія камерності та концертності в різних жанрово-стильових контекстах.

IV. Перелік рекомендованої літератури.

I. Дефініція «виконавський стиль».

1. «Стиль-це людина» Жоржа Луї Леклерка де Бюффона: до визначення поняття стилю як такого.
2. Поняття індивідуального, національного, стилю епохи.
3. Концепція виконавського стилю К. А. Мартінсена.
4. Осмислення дефініції виконавського стилю у дослідженнях українських музикознавців.
5. «Аполонічний» і «діонісійський» виконавські архетипи.
6. Класичний, романтичний та експресіоністичний типи виконавства.
7. Специфіка концепту «композитор-виконавець».
8. Взаємодія понять «виконавський стиль» та «виконавська інтерпретація».
9. Поняття виконавської школи.
10. Осмислення дефініції виконавського стилю крізь призму категорій концертності та камерності.

II. Специфіка феноменів камерності та концертності як складових виконавського стилю.

1. Феномен концертності як об'єкт теоретичного осмислення.
2. Співвідношення понять «концерт-концертність».
3. Характерні риси концертного типу виконавства.
4. Специфіка феномену камерності.
5. Історико-стильові засади виникнення поняття камерності.
6. Співвідношення якісних і кількісних параметрів при дослідженні категорії камерності.
7. Класифікація жанрів камерного спрямування.
8. Історичні передумови появи основних камерних жанрів: тріо-сонати і танцювальної інструментальної сюїти.
9. Осмислення категорії камерності у виконавському аспекті.

10. Взаємовплив категорій камерності та концертності у фортепіанному виконавстві.

III. Взаємодія камерності та концертності в різних жанрово-стильових контекстах.

1. Художньо-виконавські засоби втілення камерності та концертності в інструментальних творах барокової доби.
2. Виконавські принципи у трактаті «Мистецтво гри на клавесині» Ф. Куперена.
3. Традиції концертного виконавства у барокову епоху.
4. Художньо-виконавські засоби відтворення камерності та концертності в епоху класицизму.
5. Виконавський аналіз Сонати № 32 ор. 111 Л. ван Бетховена в аспекті взаємодії концертності та камерності.
6. Особливості втілення категорій концертності та камерності в епоху Романтизму (на прикладі творів Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Ліста, Ф. Шопена)
7. Початок нової епохи концертного романтичного піанізму.
8. Особливості виконавського стилю композиторів-романтиків (на прикладі Сонати Ф. Шуберта c-moll, «Крейслеріани» Р. Шумана ор 16, мініатюр Ф. Ліста і Ф. Шопена).
9. Виконавські вектори концертності та камерності в XX столітті (на прикладі творів В. Сильвестрова та Б. Фільца).
10. Дослідження індивідуального виконавського стилю видатних піаністів крізь призму категорій камерності та концертності.

IV. Перелік рекомендованої літератури.

1. Вардanian О. Жанрово-стильова природа концертності у творчості Арама Хачатуряна: автореф. дис. ... канд. мист. : 17.00.03. Київ, 2021. 19 с.
2. Катрич О. Індивідуальний стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) : автореф. дис. ...канд. мист. : 17.00.03. Київ, 2000. 17 с.
3. Катрич О. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти): дослідження. Дрогобич : Відродження, 2000. 98 с.
4. Коханик І. Музичний твір: взаємодія стабільного і мобільного в аспекті стилю. Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2002. Вип. 20. С. 44–51.
5. Купріяненко Е. Камерність і ансамблевість як домінуючі принципи музичного мислення. Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архітектура. Вип. 9. Харків, 2012. С. 152-154.
6. Кашкадамова Н. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах (клавикорд, клавесин, фортепіано) XIV–XVIII ст. : навч. посібник для студ. музичних вузів / Вищий держ. музичний ін-т ім. М. Лисенка. Тернопіль : СМП «Астон», 1998. 299 с.
7. Кутасевич А. Тріада фортепіанних сонат opus 31 Людвіга ван Бетховена: музикознавчі та виконавські аспекти. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Бетховен – terra incognita: Вип. 45. Харк. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського; ред. упоряд. Г. І. Ганзбург. Харків: Видавництво ТОВ «С. А. М.», 2015. 244 с.
8. Лінь М. Індивідуальний виконавський стиль піаніста в контексті теорії «ідентичності» Е. Еріксона. Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Вип. 3-4 (56-57), 2022. С. 139–152.
9. Мкртчян Л. Семантика камерності та концертності у фортепіанній творчості А. Бабаджаняна : наук. обґрунтування... доктора мистецтва. Одеська національна музична академія ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2022. 132 с.

10. Москаленко В. Про індивідуально-стильові засади музичного авторства. Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 123. 2018. С. 7–16.

11. Москаленко В. Аналіз у ракурсі музичної інтерпретації. Часопис національної академії України. Київ, 2008. Вип. 1. С. 106–111.

12. Москаленко В. До визначення поняття «музичне мислення». Українське музикознавство. Київ, 1998. Вип. 28. С. 48—53.

13. Повзун Л. Камерність як жанрово-стильова парадигма інструментально-ансамблевої творчості : дис. ... д-ра мистецтвознавства: 17.00.03 — Музичне мистецтво / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2018. 478 с.

14. Польська І. Камерний ансамбль: теоретико-культурологічні аспекти: дис. ... д-ра мистецтвознавства: 17.00.03 — Музичне мистецтво. Харків, 2003. 360 с.

15. Польська І. Камерний ансамбль: феноменологія жанру. Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка. 2010. Вип. 24. С. 4-14. Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzlnma_2010_24_4

16. Ракочі В. Концертність та її трансформація у мадригалах К. Монтеверді. Науковий журнал Художня культура. Актуальні проблеми. Вип. 16 (2), с. 75–82.

17. Рябов. І. Диференціація виконавців-піаністів (аналіз деяких концепцій ХХ ст.). Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Вип. 3, 2014. С. 68-76.

18. Самотос М. Концертно-камерне вокальне виконавство в аспекті теоретичного обґрунтування. Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка. Львів, 2013. Вип. 31. С. 184–197.

19. Сидоренко О. Індивідуальний виконавський стиль в системі ансамблевого музикування (на прикладі камерної скрипкової сонати). Дис. канд. мистецтвознавства. Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського. 2018.

20. Соломонова О. Про особливості виконавської манери М. П. Мусоргського (до проблеми сміхового аспекту творчості). Науковий вісник Національної музичної академії ім. П. І. Чайковського. Вип. 8, кн. 5. Київ, 2000. С. 94–103.
21. Ткач Ю. Індивідуальний виконавський стиль диригента-хормейстера як предмет теоретичного дослідження. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 3. 2018. С. 359–366.
22. Тукова І. До визначення поняття «жанровий стиль». Науковий вісник Національної музичної академії муз України ім. П. І. Чайковського. Вип. 38, 2004. С. 27–33.
23. Тукова І. Функціонування інструментальних жанрових моделей західноєвропейського бароко в українській музиці другої половини ХХ ст. : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2003. 19 с.
24. Чистякова Н. Виконавський стиль у системі категорій «музика» та «гра». Science of the XXI century: problems and prospects of researches. Proceedings of the International Scientific Conference. Vol. 5, Варшава, 2017. С. 23 – 25.
25. Caccini G. Le nuove musiche, tr. John Playford and Oliver Strunk, in Source Readings in Music History. New York, W.W. Norton & Co., 1950. 156 p.
26. Hutchings A. The Baroque Concerto. London: Faber and Faber, 1961. 363 p.
27. Kilburn N. The story of chamber music. United Kingdom: Walter Scott Publishing Co., Ltd., 1904. 252 s.
28. Walter J. Musikalisches Lexikon oder Musikalische Bibliothek. 1. Ausgabe. Leipzig, 1732. Faksimile-Nachdruck hrsg. von Richard Schaal // Documenta musicologica. Kassel ; Basel : Barenreiter-Verlag, 1953. 659 s.
29. Williams P. «French overture conventions in the hands of the young Bach and Handel» in Bach Studies, ed. Don O. Franklin (Cambridge: Cambridge University Press, 1989), 187 p.
30. Huizinga J. Homo Ludens. Published 1971 by Beacon Press, 220 p.

31. Mattheson J. Der Vollkommene Capellmeister 1739. FaksimileNachdruck, Bärenreiter, 1969. 484 s.
32. Neumann, "The Question of Rhythm in the Two Versions of Bach's French Overture, BWV 831," 183 p.
33. Rosen Charles. Beethoven's Piano Sonatas: A Short Companion New Haven: Yale University Press, 2002. P. 134.
34. Solomonova O., Ohanezova-Hryhorenko O., Demydova V., Kuchurivskiy Y., Bordonyuk V. Interpretive Content of a Musical Work: The Performing Aspect Convergências. Revista de Investigação e Ensino das Artes. T. 16. № 32. 2023. Pp. 125–138.
35. Talbot M. The Italian concerto in the late seventeenth and early eighteenth centuries // The Cambridge Companion to the Concerto. Ed. by S. P. Keefe. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. P. 35–52.